

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

23 da zercladur 2015

25 da zercladur 2015

571

Incumbensa Niggli (Samedan)

concernent il scumond da cultivar organissemms modifitgads geneticamain
en il chantun Grischun

Resposta da la regenza

Tenor la lescha federala davart la tecnica genetica dal sector betg uman (LTG; CS 814.91), en vigur dapi il 01-01-2004, dastgan organissemms modifitgads geneticamain (OMG) vegnir mess en circulaziun mo cun ina permissiun da la confederaziun. Per-mess èn enfin ussa quatter products dad OMG en la furma da victualias e da pavel (tirc e soja), in product en il sector dals medicaments (vaccin vivent) e dus products en il sector veterinar. Il mument na sa chattan naginas victualias modifitgadas geneticamain sin las curunas dals negozis, e dapi la fin da l'onn 2007 n'èn betg pli vegnids importads pavels modifitgads geneticamain. Ils 28-11-2005 è vegnida acceptada l'iniziativa cunter la tecnologia genetica (art. 197 cifra 7 da la constituziun federala) cun 55,7 pertschient da las vuschs. Questa iniziativa declera l'agricultura svizra durant tschintg onns sco libra dad OMG e metta ord vigur parts da la LTG durant questa perioda. Uschia na dastgan betg vegnir dadas permissiuns per metter en circulaziun plantas, parts da plantas e semenza modifitgadas geneticamain ch'èn ablas da sa multiplitgar sco er animals modifitgads geneticamain ch'èn destinads per vegnir utilisads tar l'agricultura, tar l'orticultura u tar la selvicultura. Ils 10-03-2010 han las chombras federalas prolungà il moratori costituziunal per ulteriurs trais onns. Ils 28-09-2012 ha il cussegl naziunal (moziun 12.3028) ed ils 12-12-2012 il cussegl dals chantuns (fatschenta 12.021) approvà ina prolungaziun dal moratori per tschintg onns fin la fin da l'onn 2017.

En vista al temp suenter il moratori ha la confederaziun cumenzà cun las lavurs per midar la LTG. La consultaziun ha gè lieu durant l'emprima mesadad da l'onn 2013. Il cussegl federal giavischa ina coesistenza, betg in scumond a lunga vista, perquai che quel cuntrafeschess a la constituziun ed ultra da quai a las obligaziuns dal dretg commercial internaziunal. En sia posiziun dals 30-04-2013 (prot. nr. 369) ha la regenza explitgà che l'idea tschernida en il sboz da la midada la LTG (S-LTG) cun zavràr territoris che han in'agricultura senza tecnologia genetica, correspundia bain al proceder tschernì enfin ussa entaifer la UE e pia al proceder "normal", na saja dentant tuttina betg senza alternativas. Er in proceder cuntrari – q.v.d. da princip liber dad OMG e daspera la zavrada da territoris cun OMG – saja giuridicamain pussaivel, uschia ch'i saja da tscherner questa idea. Dal rest na s'imponia bain betg l'idea d'abolir il moratori per OMG en l'agricultura. Ma i saja chapaivel che per l'avegnir na

duaia betg vegnir esclusa dal tuttafatg la pussaivladad da cultivar OMG. Er sut quest aspect pari raschunaivel da pudair zavrar territoris senza OMG, ultra dal princip d'esser senza OMG.

Sco ch'i para na fa la confederaziun actualmain nagins ulteriurs pass en connex cun l'applicaziun da la tecnica genetica sin plaun d'ina lescha, mabain spetga il svilup en l'Europa. La tematica è fitg complexa e sa sviluppa permanentamain vinavant. La metoda da transferir frequenzas da gens cun agid da virus vegn suppressida pli e pli tras la tecnica d'integrar exactamain las frequenzas en il patrimoni genetic, perquai che en il fratemp èsi enconuscent tge frequenzas da gens ch'èn responsablas per tge qualitads. Qualitads da resistenza vegnan per exempel transferidas d'ina spezia a l'autra. Las novas metodos da transferiment na pon betg pli vegnir cumprovas en la planta. "Producì senza tecnica genetica" dastga mo vegnir declerà sin ils products, sch'i vegn desistì da la tecnica genetica en l'entir process da producziun. Tar products elavurads na poi oz betg pli vegnir garantì a 100 pertschient – pervia da las ingredienzas – ch'els èn libers dad OMG.

Noss chantun è predestinà d'esser in territori liber dad OMG, cunzunt sch'i sa tracta da la cultivaziun da culturas agricolas. En la Val dal Rain grischuna (incl. Signuradi) existan dentant collavuraziuns transcunfinalas en l'orticultura. I pudess d'aventar che en l'orticultura vegnissan duvradas spezias modifitgadas geneticamain e che talas vegnissan premessas dals manaschis d'elavuraziun per la cultivaziun. Cun in scumond chantunal fissan ils purs grischuns exclus e na pudessan betg pli ademplir lur contracts da cultivaziun cun ils manaschis d'elavuraziun. Relaschond in scumond general stuess pudair vegnir resguardada questa situaziun speziala.

Pervia dals svilups sin plaun federal, pervia dal dretg surordinà sco er pervia dals svilups effectivs na pari actualmain betg da far senn d'integrar in scumond dad OMG en il dretg chantunal. Quest scumond na fiss simplamain betg efficazi, perquai che la confederaziun na conceda betg cumpetenzas correspondentas als chantuns. Perquai èsi almain da spetgar tge ch'i vegn a capitar sin plaun federal.

Sut quest aspect propoia la regenza d'acceptar l'incumbensa cun la suandanta resalva: uschespert che la confederaziun permetta ina regulaziun chantunala correspondent (e na prolunghescha betg il moratori e na statuescha betg senza in scumond dad OMG), vegn suttamessa al cussegl grond ina midada da la lescha che prevesa in scumond general dad OMG sin il territori dal chantun Grischun, eventualmain admettend excepziuns specificas.

En num da la regenza

Il president:

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Martin Jäger".

Martin Jäger

Il chancelier:

A handwritten signature in black ink, appearing to read "C. Riesen".

dr. C. Riesen